

“HET GROENE KRUIS”

Bijdrage van Stichting Hattum de Vries

De Vereniging “Het Groene Kruis” in Oudega

De laatste tijd ontdekt men weer hoe belangrijk de onderlinge zorg en hulpverlening is. De plaatselijke organisatie ‘*Graach dien*’, die al lang in Oudega actief is, is daar een bewijs van en ook de gemeentelijke organisatie *Present*, opgericht in 2008.

De overheid had veel taken van de burgers overgenomen en nu dat te duur is en te onpersoonlijk is geworden en de overheid al meer taken afstoot, ontdekt men weer hoe belangrijk de onderlinge hulpverlening is. Er wordt weer meer een beroep gedaan op algemene solidariteit, los van de overheid. Men ontdekt nu zo langzamerhand dat organisaties die in het verleden goed werk in dat opzicht hebben gedaan eigenlijk nooit hadden moeten verdwijnen. Ook ontdekt men dat deze hulp het best functioneert op kleine schaal.

Een van de voortreffelijke organisaties die een langzame dood zijn gestorven was de vereniging ‘Het Groene Kruis’.

Het **Groene Kruis** was een neutrale landelijke vereniging voor wijkverpleging (kruiswerk) in Nederland. Dat die organisatie neutraal was mag in het toen verzuilde Nederland best opmerkelijk genoemd worden.

De oudste plaatselijke vereniging van het Groene Kruis was die in de plaats Driebruggen. Dat is een dorp in de Nederlandse gemeente Bodegraven-Reeuwijk en ligt in de provincie Zuid-Holland. Het grenst aan de Reeuwijkse plassen.

Deze vereniging werd op 3 november 1900 door de huisarts Wilhelm Poolman (1866 –1935) opgericht.

Poolman ijverde in september 1900 tijdens een vergadering van de afdeling Woerden van de Nederlandse Maatschappij tot bevordering der Geneeskunde in Nederland voor de oprichting van een vereniging die actief bezig kon zijn bij het verzorgen en verplegen van zieken en het verbeteren van de hygiënische omstandigheden in de verschillende woonplaatsen, ongeacht de godsdienstige levensbeschouwing van de leden.

De huisarts Van Deinse stelde voor om de vereniging in Utrecht en Zuid-Holland de naam ‘Het Groene Kruis’ te geven. De kleur verwees naar de ‘huiskleur’ van de medische faculteit van de Universiteit. De vereniging breidde zich vervolgens uit over geheel Nederland.

Het succes van dit initiatief was groot in heel Nederland.

Dat blijkt uit het feit dat er in 1904 al een vereniging in Oudega (Small.) wordt opgericht.

Bij de vele documenten in de nalatenschap van Wietske de Vries trof ik aan het ‘REGLEMENT van de Vereeniging ‘Het Groene Kruis’ OUDEGA(Small.)’.

Het Reglement is vastgesteld op 16 maart 1904.

Het Bestuur bestond uit:

Ds. D. Prins, Voorzitter

St. Duursma, Secretaris

H. Kijlstra, Penningmeester

E. Steenbeek

J. Vaartjes.

Het Reglement dat in de nalatenschap zit is het gewijzigde Reglement van 11 februari 1913.

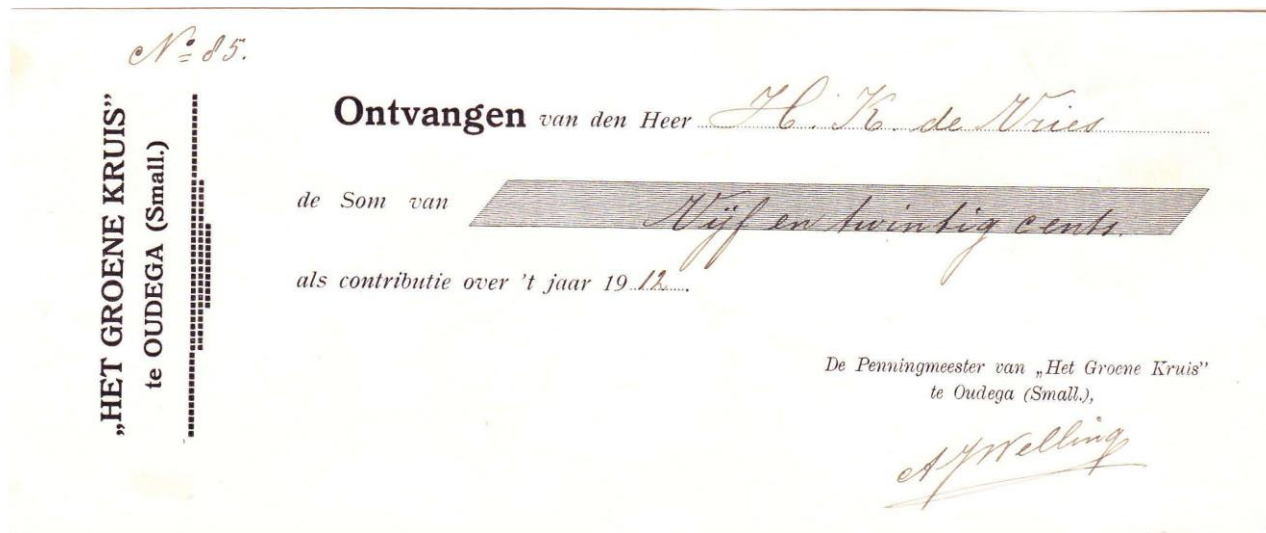

Artikel 1 van dit reglement luidt: De Vereeniging 'HET GROENE KRUIS' te Oudega (Small.) stelt zich ten doel ziekenverpleging te bevorderen door het daartoe benodigde materiaal beschikbaar te stellen en maatregelen te nemen in het belang van de algemeenere gezondheidstoestand.

Artikel 2 luidt: Lid kan ieder worden, die 18 jaar oud en ingezetene is.

Artikel. De jaarlijkse contributie bedraagt minstens vijf en twintig cents en moet vóór 1 Augustus worden betaald.

U treft hierbij een kwitantie van den Heer H.K. de Vries over 1912.

Later fuseert de vereniging met de vereniging van Opeinde (Sm.) en we treffen dan ook de 'STATUTEN EN HET HUISHOUDELIJK REGLEMENT' van de vereniging van Opeinde (Sm.) aan.

Het Reglement dat ik aantrof was van 27 april 1937. Toen stond het bestuur uit:

J. Siebenga, Arts. Opeinde. Voorzitter
B. Poppema, Opeinde. Vice-Voorzitter
G. Langhout, Oudega, Secretaris en Vice-secretaris
S. Houtman, Nijega, Penningmeester.
M. de Jong, Nijega Vice-Penningmeester
A. Mulder, Opeinde.

Daarin is ook opgenomen de 'Instructie Wijkverpleegster'. Deze instructie bestaat uit 14 artikelen. Een opmerkelijk artikel is artikel 6.

Dat artikel luidt: 'De verpleegster heeft zich in haar functie te onthouden van propaganda voor enige politieke of kerkelijke partij'.

De vereniging had namelijk een wijkverpleegster in dienst. Velen zullen zich nog de wijkverpleegsters herinneren die in Oudega werkten. Op dit ogenblik wordt weer overwogen om een wijkverpleegster in te stellen.

Het Groene Kruis fuseerde in 1978 met het Oranje-Groene Kruis en het Wit-Gele Kruis tot de Nationale Kruisvereniging.

Interessant is het laatste bewijs van lidmaatschap dat ik aantrof.

Op het BEWIJS VAN LIDMAATSCHAP VAN 1980. staat 'De Vereniging is aangesloten bij de Vereniging voor Wijkverpleging Smallingerland en bij de Provinciale Friese Kruisvereniging'.

De contributie is dan fl. 35,--

Het bestuur bestaat dan uit;

F de Groot, Opeinde, voorzitter
A. Bruinsma-Mud, Oudega, secretaris
E. Meijer, Opeinde, penningmeester.

De wijkverpleegster die er toen was, was W. van der Kooi.

Mogelijk is zij de laatste wijkverpleegster geweest.

Ze zou ook de eerste kunnen zijn als de wijkverpleegster binnenkort weer in functie treedt.

Ze woont namelijk nog steeds in Oudega aan de Eastersanning, heet nu W. de Vries-van der Kooi, en ze is nog niet aan haar pensioen toe.

Zolang de wijkverpleegster nog niet terug is, zijn we aangewezen op de opvolger van het Groene Kruis. Dat is: *De Friese Wouden*. Zij behartigt nu de zorg die we nodig hebben.

Het is echter een regionale organisatie, het is niet een vereniging en daardoor staat ze toch wat verder van ons af.

Oeds Zanstra